

OBSAH

Úvod	5
1 Národohospodársky význam chovu oviec a perspektívy ďalšieho rozvoja (F. Horák)	7
1.1 Početné stavy oviec a intenzita chovu	7
1.2 Národohospodársky význam chovu oviec a trhová produkcia	11
1.2.1 Produkcia vlny	11
1.2.2 Produkcia mäsa	12
1.2.3 Ovčie mlieko	13
1.2.4 Ovčie kože	13
1.3 Konceptia rozvoja chovu oviec do roku 1990 až 2000	13
2 Stručná charakteristika hlavných fyzikálnych a mechanických vlastností vlny (F. Horák)	15
2.1 Základy histológie kože a chlupov	15
2.2 Základné vlnoznalecké pojmy	18
2.2.1 Druhy vlasovej pokrývky oviec	18
2.2.2 Vlnárska terminológia	20
2.2.3 Textilná klasifikácia vlny	20
2.3 Rúno a jeho zloženie	21
2.4 Hlavné fyzikálne a mechanické vlastnosti vlny	22
2.4.1 Jemnosť vlny	23
2.4.2 Dĺžka vlny	23
2.4.3 Skučeravenie – oblúčikovitosť vlny	25
2.4.4 Lesk vlny	26
2.4.5 Farba vlny	26
2.4.6 Vernosť vlny	27
2.4.7 Charakter vlny	27
2.4.8 Vyrovnanosť vlny	27
2.4.9 Pevnosť a ťažnosť vlny	28
2.4.10 Vlhkosť a hygroskopickosť vlny	28
2.4.11 Výťažnosť vlny	28
2.5 Vplyvy pôsobiace na množstvo a kvalitu vlny	29
3 Strihanie oviec (F. Horák – J. Lederer)	30
3.1 Termín strihania (F. Horák)	30
3.2 Príprava oviec na strihanie (F. Horák)	32

3.2.1	Príprava stáda	32
3.2.2	Príprava ovčiarne a chovných zariadení	33
3.3	Stručný vývoj spôsobov strihania oviec (F. Horák)	33
3.4	Spôsoby strihania (F. Horák)	34
3.4.1	Mechanické strihanie	34
3.4.2	Chemické strihanie	36
3.5	Metódy strihania (F. Horák – J. Lederer)	38
3.5.1	Individuálne metódy strihania (F. Horák – J. Lederer)	38
3.5.1.1	Strihanie oviec na stoloch s fixovaním oviec (J. Lederer)	38
3.5.1.2	Strihanie oviec na strihacej lavici (J. Lederer)	38
3.5.1.3	Strihanie oviec na lavici s operadlom (F. Horák)	43
3.5.1.4	Strihanie oviec na zemi – rýchlometóda strihania (F. Horák)	47
3.5.2	Skupinová – prúdová metóda strihania (F. Horák)	50
3.6	Strihacie strojčky (F. Horák – J. Lederer)	52
3.6.1	Strihací strojček Zverex T-68 (J. Lederer)	52
3.6.2	Údržba strihacej súpravy (J. Lederer)	58
3.6.3	Brúsenie nožov (F. Horák – J. Lederer)	59
3.6.4	Zakladanie a nastavenie nožov (J. Lederer)	63
3.6.5	Zavesenie strihacieho strojčka (J. Lederer)	64
3.6.6	Stručná charakteristika ďalších typov strihacích strojčekov (F. Horák)	65
3.7	Praktické rady pre strihačov (J. Lederer)	66
3.7.1	Strihacia lavica	67
3.7.2	Postup pri strihaní na lavici	67
3.7.2.1	Držanie ovce	67
3.7.2.2	Znalosti anatómie tela ovce	68
3.7.2.3	Držanie strihacej hlavice	69
3.7.2.4	Pracovný postup	69
3.7.2.5	Kultúra práce	70
3.8	Bezpečnosť pri práci a hygienické zásady strihania (F. Horák – J. Lederer – Z. Valach)	70
3.8.1	Podávanie, fixácia a zaobchádzanie s ovcami (J. Lederer)	70
3.8.2	Zásady bezpečnosti práce pri strihaní (F. Horák – J. Lederer)	71
3.8.3	Ošetrovanie poranených oviec (Z. Valach)	72
3.8.4	Zásady osobnej hygieny strihačov (Z. Valach)	73
3.9	Hlavné plemená oviec chované v ČSSR a ich špecifiká pri strihaní (F. Horák)	74
3.9.1	Jemnovlnové plemená – merinky	76
3.9.2	Polojemnovlnové plemená	81
3.9.3	Špecializované plemená	84
3.10	Produktivita práce strihačov (J. Lederer)	89
3.10.1	Vnútorne faktory	90
3.10.1.1	Plemeno	90
3.10.1.2	Charakter vlny	90
3.10.1.3	Zriadenie kože, laloky	90
3.10.1.4	Rohatosť	90
3.10.1.5	Veková kategória oviec	91
3.10.2	Vonkajšie faktory	91

3.10.2.1	Kondícia zvierat	91
3.10.2.2	Splstnatenie vlny	91
3.10.2.3	Nakrímenosť oviec	92
3.10.2.4	Zakrímená vlna	92
3.10.2.5	Chvosty a znečistenie oviec hnojom	92
3.10.2.6	Napadnutie parazitmi	92
3.10.2.7	Zaprášenosť oviec	93
3.10.2.8	Označovanie oviec	93
3.11	Organizácia strihania (F. Horák – J. Lederer – J. Malík)	93
3.11.1	Strihačská služba a školenie strihačov (F. Horák)	93
3.11.2	Organizácia práce pri strihaní (F. Horák – J. Lederer)	94
3.11.3	Pracovný režim strihača (J. Lederer)	97
3.11.4	Návrh výkonových noriem, sadzobník za strihanie a podmienky platné na strihanie (F. Horák – J. Lederer)	99
3.12	Súťaže strihačov oviec (J. Malík)	101
3.12.1	Pravidlá súťaže	101
3.12.1.1	Technické podmienky súťaže	101
3.12.1.2	Postup súťaže	102
3.12.1.3	Hodnotenie súťaže (kritériá)	103
3.12.2	Výsledky súťaží strihačov oviec	104
4	Ošetrovanie vlny po strihaní (F. Horák – V. Masár)	107
4.1	Váženie potnej ovčej vlny	108
4.2	Zásady triedenia potnej ovčej vlny	108
4.3	Požiadavky na tuzemskú potnú vlnu	109
4.4	Uskladnenie vlny	113
4.5	Príprava vlny na predaj	113
4.6	Organizácia nákupu	114
5	Realizácia tuzemskej vlny (F. Horák – V. Masár)	115
5.1	Stanovenie akostných tried	115
5.2	Stanovenie hmotnosti vlny pri nákupe	117
5.3	Určenie výťažnosti vlny	119
5.4	Nákupné ceny vlny	120
5.5	Rozhodovanie sporných prípadov	125
5.5.1	Odber vzoriek	125
5.5.2	Objektívne stanovenie vlastností vlny	127
5.5.3	Vyúčtovanie reklamovanej vlny	127
6	Požiadavky vlnárskeho priemyslu na kvalitu a sortiment tuzemskej potnej vlny- (F. Horák – R. Vejrosta)	129
6.1	Požiadavky na množstvo a kvalitu vlny (R. Vejrosta)	129
6.2	Perspektívy rastu spotreby vlny a chemických vlákien (R. Vejrosta)	132
6.3	Najčastejšie chyby tuzemskej vlny (R. Vejrosta)	133
6.3.1	Čistota vlny	133
6.3.2	Prítomnosť rastlinných nečistôt vo vlne	134

6.3.3	Farebné značky vo vlne	135
6.3.4	Splstnatená vlna	135
6.3.5	Prestrihaná vlna	135
6.3.6	Zmiešané kvality vlny	136
6.3.7	Vlhkosť dodávanej vlny	136
6.3.8	Vlna z chorých a starých oviec	137
6.4	Textilné hodnotenie tuzemských vln (F. Horák)	137
6.5	Vlnená pečať (F. Horák)	139
7	Spracovanie vlny v mzde (F. Horák)	141
7.1	Spriadanie vlny	141
7.2	Mykanie (krampľovanie) vlny	142
	Literatúra	143
	Register	